

Z. NÉMETH ISTVÁN (1969) Csicsó (Szlovákia)

Z. NÉMETH ISTVÁN

Fantomrezgés

Felébredek a vonatban, és egy nilusi krokodilus ül velem szemben, no, köszönöm szépen. Pár pillanatig várok, hogy tűnjön el, aztán megdörzsölöm a szemem, és a hüllő marad. Ha eddig nem ugrottam fel rémülten, most már végképp érdemes nyugton maradnom, amúgy is, az alvástól teljesen elgémbeberedtek a tagjaim, és a vállam is olyan, mintha az idegszálaim gombolyagával kismacsok játszottak volna.

Attól már meg sem rendülök, hogy a krokodil mellett egy barnamedve ül, és néz rám nagy, fekete szemével. Jobb oldalon, az ablakon túl ritkás erdők rohannak, majd itt-ott még hófoltok alatt szendergő rétek mutatják a hátukat.

És akkor belém hasít, hogy persze, itt biztosan mindenki a karneválra utazik, és ahogy körbehordom a pillantásom, már teljesen természetesnek veszem, hogy Mátyás király éppen az udvari bolondjával koccint, távolabb pedig egy egész rénszarvascsorda üritgeti a poharat. Aztán átvonul előttem Hófehérke és a hét törpe, valószínűleg nemrég szállhattak fel, még nem találtak maguknak helyet. Sompolyog utánuk egy kopott bundájú róka is, lompos farka folyton beleakad valamibe. Egy varázsló zárja a sort, de hogy miért van nála szerszámosláda, megfeythetetlen. A vonat pedig – fedélzetén a színes, jókedvű társasággal – robog távoli célja felé.

– Vedd fel a jelmezed, pajtás! – csap a térdemre a barnamedve, és még mielőtt bármit is mondhatnék, az orrom alá nyomja azt a papírpoharat, amelybe az imént valami átlátszó folyadékot töltött. – Jóféle gyümölcs.

A krokodil csak bólogat, most vagy nem engedi a jelmeze, hogy megszólaljon, vagy már épp elég jóféle gyümölcs legurult a torkán ahhoz, hogy spóroljon a szavakkal. Ekkor rezegni kezd a nadrágszáram, én pedig ügyetlenül kihalászom zsebemből a mobiltelefont.

„Jelmezben vagy?”

Összerezzenek, Sára írt, ebből az sms-ből az következik, hogy ő is itt van a vonaton. Gyorsan rákérdezek, és már jön is a válasz:

„Persze, Budapesten szálltam fel.”

Sárával az internet hozott össze minket. Talán sosem fanyalodtam volna virtuális társkeresőre, de a haverok biztattak, hogy nem kell tőle félni, a kezdeti türelmetlenséget legyőzve biztosan rám mosolyog majd a szerencse. A szerencsét Sárának hívták, kiderült, hogy van egy csomó közös témánk, és már az első hét után meghívott magához. Pontosabban a farsang jegyében zajló Szentesi Télbúcsúztató Karneválra. A különvonattal gyere, írta, az rendkívül szórakoztató.

Én annál azért komolyabb fazon vagyok, mint hogy majmot csináljak magamból egy szerelvényen, de Sára annyira kérlelt, és annyira tetszett az a fotó, amit küldött magáról, hogy belementem a játékba.

Megittam a jóféle gyümölcsparlatot, hogy bátorságot merítsek az átváltáshoz, mire a medve gyorsan újratöltötte a poharat, és úgy láttam, hogy nem sajnálja tőlem a nedűt.

– Finom – mondtam bizonytalanul, mert nem nagyon volt összehasonlítási alapom más házipalinkákkal. – Erős.

Fogtam a batyum, átléptem egy részeg bohócon és két zöldre festett száju boszorkányon, majd a szendvicset majszoló, közben harsányan és geszti-

kulálva beszélgető maharadzsa között megkerestem az első mellékhelyiséget. Kissé idegesen magamra terítettem a köpenyt, a zsebembe csúsztattam a pipát meg a nagyítót, és legorombítottam azt, aki a tükörből nézett vissza rám. Határozottan felszólítottam, hogy menjen haza, amíg nem késő, aztán feltettem a sapkát meg a papírszemüveget, amitől alig láttam valamit, ráadásul nyomta az orrnyergemet.

Rezgett a nadrágom, üzenet jött: „Merre?”

Botladoztam vissza a helyemre, biztos voltam benne, hogy mindenki ki-röhög, aki csak meglát, de ügyet se vetettek rám. Az meg már rosszulesett, hogy végig se mérnek, a jelmezt az internetről rendeltem, és nem kevés összegbe került.

A krokodil közben eltűnt, egy miniszoknyás méhecske ült a helyére. A medve szundikált, én pedig nem tudtam hova nézni, mindig a szorgalmas kis rovar formás combjaira tévedt a tekintetem, és ezért roppantul szégyelltem magam. Szinte kapóra jött a szesz, ami türelmesen ott ringatózott a le-hajtható asztalkán. Fogtam a papírpocharat, zutty, lehajtottam egyszerre. Illetve csak szerettem volna, mert a vacak álarc miatt egy kevéske a nyakamba folyt. Levettem. Hátha velem szemben Sára ül, felismer, és az út többi részén csak megleszünk valahogy.

– Egészségedre! – mondta kedvesen a méhecske, és megrezentette a szárnyait. Mondott még valamit, de mivel mindenki beszélt vagy énekelt körülöttünk, semmit nem hallottam az egészből. A fülemhez tettem a tenyerem, jelezve, hogy nagy itt a dőzs.

– Jó a buli! – kiabálta, én pedig arra gondoltam, hogy ez biztosan nem lehet Sára. A medve közben felébredt, egyik mancsát óvatosan a méhecske térdére tette, a másikkal pedig már nyúlt is az üvegért. Jeleztem, hogy nem kérek, de ő visszaintett, hogy olyan márpedig nincs. Muszáj volt koccintani vele, miközben a méh számtalan tanújelét adta, hogy igencsak csípi ezt a vén málnazabálót. Untam volna az enyelgésüket nézni, így felálltam, és elindultam az egyik irányba.

Ekkor megrezdült a nadrágom, és én kissé kábán, gyöngyöző homlokkal olvastam az üzenetet: „Keress meg, itt vagyok a minyonok közt!”

Ennek megörültem, a minyonokat csak felismerem messziről is. Az út-iránynak szembe indultam, majdnem elsodortam egy Freddie Mercury, ahogy kanyarodott a vonat. Négy tündér rám köszönt, és odahívott magukhoz, egy biccentéssel jeleztem, hogy értékelem a helyzetet, talán később szó lehet róla. Amíg egy mosógép elállta az utat, megbámultam egy szexi, fehér nyuszilányt. Amikor észrevette, hogy nézem, kiöltötte a nyelvét. Zavaromban elfordultam, és ráléptem egy Drakula lábára, aki egészen meglepő módon reagált: a kezembe nyomott egy dobozos sört.

– A minyonokat nem látta? – kérdeztem a füléhez közel hajolva.

Rám nézett, fürkészte az arcomat, majd intett, hogy igyak.

– Láttam, nekem tetszett, remélem, hogy lesz folytatás – dörögte végül.

– Üljön le egy kicsit, detektív úr.

Ekkor valaki egy magnót kezdett bömböltetni, mire felugrott az összes pávián, és rázni kezdte a farát. A vonat fékezett, mire kettő az ölembe zuhant, és kidöntötte a sört. Közben éreztem, hogy rezeg a nadrágom. A majmok felcihelődtek, sűrűn kérték a bocsánatot, és a kidőlt sör helyett kezembe nyomtak egy bontatlan, teli dobozt. Drakula nevetett, félelmetes szemfogán megcsillant a kora tavaszi napsugár. Aztán megállt a szerelvény, és újabb jelmezes alakok tuszkolták fel magukat. Kezdett elfogyni a levegő ennyi ember számára. Két tengerész már eleve dülöngélve jött, valószínűleg a hajó imbolygását akarták imitálni a talpuk alatt, de túljátszották a szerepüket. Egy dínó táncolva közeledett, mindenkit arcul csapva a farkával. Gyorsan megittam a sört, mielőtt megint

a földön kötne ki, Drakula egy programfüzetet tolt az orrom alá. Közben eszembe jutott, hogy rezegtem, de a telefonra pillantva láttam, nem jött üzenet. Persze a dínó kiverte a mobilt a kezemből, ami nagyot koppant a szomszéd ülése alatt. Azon épp egy terebélyes Batman hölgy ücsörgött, valami sósat tömött két marokkal a szájába, miközben üveges szemmel bámulta az érkező rabokat. Azok az orosz hajóvontatók dalát zümmögték, vidáman csörgették láncukat, miközben egy szigorú tekintetű állatidomár néha nagyot bökött az oldalukba. Meg kellett várnom, hogy helyet találjon magának köztünk egy rózsaszín unikornis, egy idős bácsi fekete, göndör parókával és hawaii ingben, meg egy lógó ormányú, soványka elefánt. A vonat finom zümmögéssel továbbindult, én pedig próbáltam az elveszett telefonom után nézni, de ahol földet ért, már csak a hült helyét találtam. Ekkor egy zombi ápolónő hajolt az arcomba, miközben némi művér át is ragadt rám, s ezt lehelte a fülembe:

– Mondja, mit olvas, Sherlock?

Válaszra sem várva belepillantott a még mindig a kezemben tartott műsorfüzetbe, és fennhangon olvasni kezdte:

– Családi álarckereső és fánkkóstolás, arcfestés, csillámtetoválás, csokiszökökút, látványos téltemetés az Ifjúsági Parkban, riogató és forralt bor kínálása a szlovén busókkal és jelmezesekkel Szentés utcáin...

Átadtam neki a színes programfüzetet, majd a szomszéd felé fordultam.

– Elnézést, nem látta a telefonomat? Valahova ide eshetett...

A Batman hölgy felém se nézett, csak tömte a szájába a pattogatott kukoricát, miközben a zombi ápolónő újabb támadást kezdeményezett, ezúttal az ölembe ült, és vidáman megpaskolta az arcom.

– Lenne itt egy felderítésre váró bűneset...

Azt hiszem, ekkor lett elegendő az egészből, káromkodtam egy közepesen csúnyát, ami láthatóan nem hatott meg senkit, sőt, volt, akit még merészebb cselekvésre ingerelt. A zombi kivette a zsebemből a nagyítót, és Drakula fogazatát kezdte fogorvosként vizsgálgatni.

– Ezt kóstold meg, öcsém! – nyújtott felém egy üveget egy nagyon vagány jelmezzel rendelkező katica, a zombi ápolónő kivette a kezéből, óvatosan szétnyitotta a számat, és már öntötte is bele. A méregerős törkölypálinkától köhögni és prüszkölni kezdtem, a bizalmasodó hölgyet a vámpír karjaiba löktem, majd gyorsan a földre kushadtam. Szédelő fejjel próbáltam megtalálni a telefont az utazóközönség lábai alatt. Egy csokolózó cowboy és apáca mellett másztam el négykézláb, aztán visszafordultam a harsogó zene irányába. Hát ez nincs sehol.

– Na, mi van, Holmes, talán valami nyomra bukkant? – csapott a hátamra egy részeg zenebohóc, és trombitájával belefújt a fülembe. Levettem az álarcát, összegyűrtem, és az egyik szeméttartóba tuskoltam. Szólni se tudott a döbbenettől. Azt, hogy a pipámat is elhagytam, észre sem vettem, csak amikor egy mosolygós kalóznő nyújtotta felém, akkor szakadt ki belőlem egy köszönöm.

– Látom, alaposan megviselték az izgalmak.

– Messze vagyunk még?

Valamit válaszolt, de közben megbökték a vállamat, és a kezembe nyomtak egy telefont.

– Nem ezt keresi?

Szó nélkül zsebre vágtam, és a kalóz hölgyhöz fordultam.

– A minyonokat nem látta?

– Hát, egyszer meg lehet nézni! – nevetett, és egy zacskóval kínált. – Kér mazsolát?

Ekkor egy retro slágert tekert fel valaki a maximumra, hogy amúgy sem értettük volna egymás szavát. A közelben eddig egymást fényképező, fekete

lakkruhába öltözött nővérek csak erre vártak, az egyik elkapta a csuklómat, felrántott, és finoman jelezte, hogy megfojt a sztetoszkópjával, ha nem táncolok vele. Néhány mozdulatot sikerült kicsikarni magamból, de rögtön utána azt éreztem, hogy rosszul vagyok, és ha most rögtön nem indulok el a vécé felé, megdöntöm a sugárban hányás világrekordját.

Egy másik nővére látta, hogy baj van, intett, hogy menjek utána, én meg botladoztam a táskák, szatyrok, hátizsákok, üres üvegek és elhullott tollak, kagylók, papír szemüvegek meg levetett rongyok között. Balra két Darth Vader verte egymás fejét fénykarddal, jobbra néhány gengszter vívott vízipisztoly-párbajt, előttünk egy könyörtelen rendőrjárőr igazoltatott mindenkit, aki csak mellette elhaladt. Mire nagy nehezen leráztuk, egy zsiráflány autogramot kért, egy Piroska pedig útbaigazítást, merre is van a nagymama háza. Egy hóemberlány levette a fejéről a horgolt fazekat, majd az én barettsapkámat tette vissza a sajátjára, az én fejemre pedig rózsaszín parókát nyomott, amit előzőleg a barátja övtáskájából halászott elő. Mivel addigra már nem is egy Freddy Krügeret le kellett ütnöm, hogy továbbgedjen, nem volt sok türelmem. Visszakértem a sapkát, de a hóember nem adta.

– Ezt a sapkát Holmes csak a vidéki nyomozásaihoz használta, ha városban járt, cilindert viselt.

Ekkor ismét rezgett a nadrágom, de nem tudtam odafigyelni, mert a kedves hóember átdobta a sapkát a fejem fölött a kígyóbüvölőnek, az továbbpasszolta egy mikuláslánynak, aki meg egy csontváznak adta át. Egy ideig kapkodtam a sapka után, de aztán leroskadtam a sarokba, és a telefon után nyúltam.

„Láttalak, de nem vagy az esetem, ne keress!”

Rémülten néztem körül. Látott? Melyikük lehetett az? Én nem láttam egy minyont sem. Persze az, hogy ott van közöttük, még nem jelenti okvetlenül, hogy ő is olyan jelmezbe bújt. Akkor ki lehet? A hóember? A méhecske? A kalóz?

Még egy utolsó kísérletet tettem a sapkám visszaszerzésére. Egy súlyemelőnél volt, aki épp az egyik ördöglányt ölelgette.

– Uram, visszaadná?

Olyan csúnyán nézett rám, mintha megittam volna a szilvóriumát, aztán a kért ruhadarabot maga mögé dobta a földre. Nyúltam volna utána, de hirtelen lassított a vonat, és azt a testrészt markoltam meg a barátnőjének, amit valószínűleg nem nekem tartogatott. A súlyemelő felhördült, már ütött is, eltalálta az államat, de a megálló vonat miatt a lendület elcsúszott, nem is fáj az egész, inkább viccesnek hatott. Aztán a nagy behemót elkapta a kockás köpenyemet, iszonyatos erővel vonszolt maga után, nem volt időm kibújni belőle. A következő másodpercben úgy lelódított a vonatról, hogy fel sem fogtam, mi történt.

A többiek az ablakhoz tódultak, nevetgéltek, tapsoltak, kopogtak az üvegen, látszólag tetszett nekik az előadás. Fél szemmel láttam, hogy ez nem is igazi állomás. Az ajtó csukódott, a vonat indult tovább. A köpenyem elrepedt, a térdemet rettenetesen beütöttem, könny lepte el a szememet. Felkászálódtam, az utasok integettek, az egyikük nagy lendülettel valamit felém hajított. A cipőmre pottyant, a sapkám volt az.

A távolból egy figura jött felém lassan, komótosan. Rezgett a nadrágom. Előrántottam a készüléket, de nem mutatta, hogy üzenet jött volna, fantomrezgés lehetett csupán.

Néztem jobban: hajszálra hasonlít az enyémhez, de ez nem az én telefonom!

Még akkor is földbe gyökerezett lábakkal álltam, amikor a pályaőr melém ért.

– Elnézést, de hol... Hol vagyok...?!

– Nyomozza ki, Sherlock! – mondta unottan, köpött egyet, és ment tovább.

Húgocskám, Itala

– Egyél egy kis süteményt, öreg.

– Nem vagyok öreg. Igaz, hogy már nem látok olyan jól, mint fiatal koromban, és a maratoni futást se vállalnám be, de nem érzem magam idősen.

Nevet. Beül kedvenc hintaszékébe, megpihenteti kezét a karfán, mereng.

– Olyan jókat tudunk együtt hallgatni, te meg én – mondja.

Bólintok. Mint már olyan sokszor, ezúttal is gyönyörködöm benne. Legalább annyira hasonlít apára, mint anyára. A szeme még mindig fiatal, ragyogó gesztenyebarna. Néhány ősz hajszála elszabadul, de nem igazítja meg. Jól teszi, hintázzanak csak szabadon. Az ajka vékony, dacos, anyai nagyanyánké volt ilyen.

Végighordozom tekintetem a szobáján. A szobán, ahol az elmúlt évtizedekben semmi, de semmi nem változott. Az asztalon ugyanaz a terítő, a váza, benne a csonttá száradt rózsa. A szekrény polcain sorakozó könyvek gerince szép lassan egyforma sárgára fakult a napfénytől. A fotelban a nagy, krémszínű mackó ugyanazokkal a fekete gombszemekkel csodálkozik rá a világra. A függöny inkább szürke már, mint hófehér, de tiszta. A bútor régies, itt-ott megfakult a csillogás, de őrzi még a titkokat, amit rábízott a múlt. A szőnyeg puhán süppedős, a bekeretezett, aranyos szelű családi képeken az idő állni látszik. Anyám, apám és a két bátyám. A húgocskám és én még nem vagyunk sehol.

Itala a dossziéra mutat.

– Befejezted?

Nem válaszolok azonnal, de ezt már megszokta talán. A megfelelő szavakat keresgélem, érzélem nélkül mondom ki őket, halkán, mintha már megbántam volna, hogy így hallhatóvá válnak.

– Igen, persze, kész a nagy mű. Leírtam mindent, ami az eszembe jutott.

Megint leszáll közénk a csönd, akár egy filmbeli ejtőernyős ügynök. A sarokban pókháló, benne molylepke szárnya, arról, hogy hová tűnt a többi része, talán a házigazda tudna mesélni. A szállongó porszemek kifényesednek és elhalványulnak aszerint, hogy a felhők milyen sebességgel vonulnak el az ablak előtt.

– Ugyanabba a gimnáziumba jártam volna, ahová te.

Erre mindig valami mókás történettel szoktam előrukkolni, s ha ismétlem is magam olykor, Itala nem szól közbe, ugyanolyan izgalommal hallgatja végig, mintha először mondanám. De most úgy érzem, mintha elfogyott volna a mesélnivaló. Idézzem fel még egyszer, hogy is volt, amikor a tanárnő drága sáljával töröltük le a táblát? Vagy az első nagy szerelem történetét? Netán a kellemetlenséget, amikor az érettségim beleültem a rágógumiba? Azt hiszem, a sítúrát is részleteztem már, sőt még azt is, a sors azóta miként osztotta le osztálytársaimnak a lapokat.

És akkor valami olyat teszek, amit soha nem szoktam. Kitalálok egy történetet, és úgy adom elő, mintha csak most jutott volna eszembe valamiről. Itala átszellemült mosollyal fordul felém, láthatóan élvezi a sztorit, tagjai megelevenednek, majdnem felugrik a hintaszékből.

– Ez új – mondja.

– Igen – hebegem. – Ezt pont mára tartogattam, mert... Születésnap is van benne.

Ügyetlenül hazudok. Olyan érzésem támad, hogy átlát rajtam. Gyorsan témát váltok.

– Ne, ne... – emeli fel a kezét. – Folytasd még.

Nem tudok a kérésének ellenállni, sohase tudtam. Itala annyira fenséges, annyira más, mint mi, nem is tudom, miért épp a mi családukba akart születni.

– Olyan szépen játszottam volna zongorán, mint édesanyánk.

Erre nem tudok mit felelni, ez nekem is új, ezt még sohasem mondta. Emlékszem jól a pianínóra, ami a nappali szobában állt. Néha felnyitottam a tetejét, és gyerekfejvel nem értettem, hogy a fehér billentyűk között miért vannak kisebb feketék is. Nem találtam logikusnak. Itala keze megindul a levegőben, hosszú, csontos ujjai végigfutnak a képzeletbeli billentyűzeten.

– Amikor hétéves voltam, eladták. Kellett a pénz.

– Igen, tudom.

– Pedig Pali szépen játszott. Soha nem tanult zenét. Csak leült, megkereste a dallamot, majd hozzá a megfelelő akkordokat, és kész volt a zenemű. Is-tenem, mennyit bosszantottam azzal, hogy a háta mögé lopóztam, és belepiszkáltam a billentyűzetbe!

És hallgatunk, megint hallgatunk, Palira gondolunk, akit elvittek katonának, hogy soha többé ne térjen haza. Nem mondták meg, mi történt vele.

– A bátyus néha megjelent álmaimban.

Itala bólogat, majd az üveg felé mutat.

– Igyál az egészségemre.

Nem ihatok bort, mert savat csinál, és ezt húgocskám is tudja. Kétujjnyit mégis töltök a pohárba, és a felét megiszom.

– Tudod, mi a furcsa? Olyankor, álmaimban én ültem a zongoránál, és ő könyökölt bele a mély hangokba.

Itt legalább öt percet hallgatunk. Időközben sötét lett odakint, villanyt kéne gyűjtani. Inkább iszom még egy kortyot, nézem a függöny mögül beku- kucsáló csillagokat, és olyan üresnek érzem magam, mint a koldus pénztár- cája. Szinte hallom Pali hangját, amint kérlel: „Ne rontsd el, inkább hallgasd!” No, ha sejtettem volna, milyen rövid ideig leszünk együtt, leültem volna a sző- nyegre, és én lettem volna a leghálásabb közönség.

Itala zökkent ki a gondolataimból.

– Egyél még egy kis süteményt, öreg.

Hát persze, hogy én vagyok az „öreg”, a család legidősebb tagja. A másik bátyám, Győző sincs már velünk. Elveszek még egy süteményt, de csak forga- tom a kezemben, mintha valami üzenetet keresnék rajta.

– Azt már meséltem, amikor versenyt csináltunk a borivásból? Győző ha- verjai hiába igyekeztek, nem volt esélyük ellene. Aztán én kitaláltam, hogy most azt próbálják ki, ki issza meg lassabban az üveg tartalmát. Eleinte jó öt- letnek tűnt, de végül unalomba fulladt az egész, és egy ideig még az utcán sem köszöntek nekem, ha találkoztunk.

Itala hallgat. Tudom, hogy szereti a sötétet, beleburkolózik, mint egy puha pokrócba.

Tudom azt is, hogy olvas a gondolataimban, ha semmit sem mondanék ki, megelégedne annyival, hogy itt vagyunk, ketten egymásnak, a régi házban, a félhomályban, ahol nincs idő, nem kell sietnünk sehová. Tengerészek va- gyunk, akik az emlékek tengerén ringatózunk.

– Két fiam született volna, két gyönyörű fiam.

Itala hirtelen megfiatalodik. Láttam már ilyenek, de most magam is meglepődöm, kissé meg is ijedek a hirtelen változáson, felkapom az asztalról a dossziét, indulni készülök.

– Kérlek, tépd össze.

– Tessék?

Hipnotizál, megbabonáz az én gyönyörű húgom, akire olyan büszke va- gyok. Lehettem volna.

– Ne gyere többé.

Feloltom a villanyt, ő azonnal semmivé foszlik. A kezemben tartott papí- rokat nem tépem össze, miután gondosan összehajtottam őket, a papírkosár- ban landolnak.

A tálca üres, miként a borosüveg is, vastag porréteg borítja őket.

Az egyik falon lógó családi fényképre esik a pillantásom. Anyám, apám, a két bátyám és én. Húgocskám nincs sehol. Apa szerint nehéz idők járnak, és egy negyedik gyerek a családban már nem kívánatos.

